

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษา ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ผู้วิจัย กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

1.1 ประชากร

Rajabhat Mahasarakham University

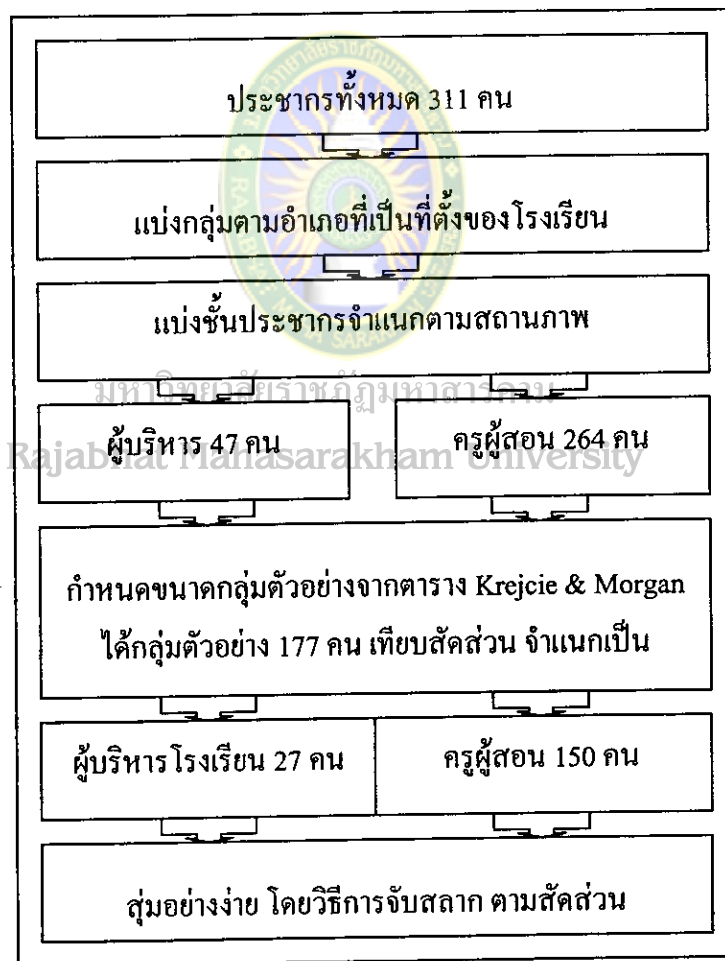
ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 47 แห่ง รวมทั้งสิ้น 311 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 47 คน และครูผู้สอน จำนวน 264 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย สุ่มจากประชากร โดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling) คือ แบ่งกลุ่มตามอำเภอที่เป็นที่ตั้งโรงเรียน สุ่มแบบแบ่งชั้นตามสถานภาพ (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากการใช้ตารางของ Krejcie & Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 43) ได้กลุ่มตัวอย่าง 177 คน เทียบสัดส่วนตามสถานภาพ จำแนกเป็น ผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 27 คน และครูผู้สอน จำนวน 150 คน และสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก ตามสัดส่วน ซึ่งมีรายละเอียดตามขั้นตอน ดังนี้ คือ

- 1.2.1 แบ่งกลุ่มตามอำเภอที่ตั้งของ โรงเรียน
- 1.2.2 แบ่งชั้นประชากรจำแนกตามสถานภาพ
- 1.2.3 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ Krejcie & Morgan
- 1.2.4 เทียบสัดส่วนจำแนกตามสถานภาพ
- 1.2.5 สุ่มอย่างง่าย โดยวิธีจับสลาก ตามสัดส่วน

ทั้งนี้ ยังมีรายละเอียดขั้นตอนตามแผนภูมิที่ 7 และตารางที่ 1 ดังต่อไปนี้

แผนภูมิที่ 7 ขั้นตอนการกำหนดขนาดและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกเป็นรายอำเภอ ตามสถานภาพ

อำเภอ หรือ กิ่งอำเภอ	จำนวน โรงเรียน (แห่ง)	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (คน)				รวม (คน)	
		ผู้บริหารโรงเรียน		ครูผู้สอน		ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
		ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง		
เมือง	16	16	9	105	60	121	69
ท่าบ่อ	7	7	4	44	25	51	29
ศรีเชียงใหม่	9	9	5	46	26	55	31
สังคม	9	9	5	34	19	43	24
สระใคร	4	4	3	26	15	30	18
โพธิ์ตาก	2	2	1	9	5	11	6
รวม	47	47	27	264	150	311	177

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสถานภาพและความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับปัญหา และข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก ของผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

2.1.1 ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอน

2.1.2 ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับปัญหาของการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ท (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 72 - 73) โดยข้อคำถามครอบคลุมขอบข่ายการบริหารโรงเรียน รวม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 ข : 32)

2.1.3 ตอนที่ 3 สอบถามความคิดเห็นผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก

2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทาง และขั้นตอนสำหรับดำเนินการ ดังนี้

2.2.1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี รวมทั้ง การสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียน ขอบข่ายการบริหาร โรงเรียน ปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนขนาดเล็ก รวมทั้ง ศึกษาเอกสารอื่นๆ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดกรอบการสร้างเครื่องมือ

2.2.2 กำหนดโครงสร้างเครื่องมือ โดยครอบคลุม ขอบข่ายการบริหาร โรงเรียน ทั้ง 4 ด้าน

2.2.3 สร้างเครื่องมือตามขอบข่ายและเนื้อหาที่กำหนด ครอบคลุมกรอบแนวคิด และขอบเขตการวิจัย

2.2.4 นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้ว นำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบโครงสร้าง รูปแบบ ความตรงเชิงเนื้อหา ความถูกต้องในการคำนวณหาค่าทางสถิติ และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ โดยผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1) อาจารย์วิวัฒน์ ฝาวันดี ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ศึกษานิเทศก์ 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องด้านโครงสร้าง รูปแบบและความตรงเชิงเนื้อหา

2) อาจารย์วารุณี เลียววิวัฒน์ชัย ศษ.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา) ศึกษานิเทศก์ 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องด้านการคำนวณหาค่าทางสถิติ

3) อาจารย์สมหมาย เกษร ศษ.ม. (การประถมศึกษา) ศึกษานิเทศก์ 7 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม ชัดเจนด้านการใช้ภาษา

2.2.5 ปรับปรุง และนำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 จำนวน 30 ชุด เพื่อหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือ โดยหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ทั้งฉบับ (Reliability) ใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบัท (Cronbach) มีค่าความเชื่อมั่น 0.95

2.2.6 เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ปรับแก้และจัดทำฉบับสมบูรณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การจัดส่งแบบสอบถาม ผู้วิจัย เสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามเพื่อขอหนังสือขอความร่วมมือตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยถึงผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ที่มีกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา โดยผู้วิจัย นำส่งหนังสือพร้อมแบบสอบถามเพื่อการวิจัยถึงกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษด้วยตนเอง

3.2 การจัดเก็บแบบสอบถาม หลังจากส่งแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ถึงกลุ่มตัวอย่างประมาณ 15 วัน ผู้วิจัย จึงติดต่อขอรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืน ตรวจสอบความสมบูรณ์ แล้วนำมาวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

4.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อระดับปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนขนาดเล็ก นำข้อมูลจากแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำหรับวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จรูป SPSS for windows version 11 (Statistical Package for Social Science)

4.2.1 หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทั้งโดยรวมและรายด้าน แล้วจึงนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย โดยกำหนดเกณฑ์ความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีปัญหาอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

4.2.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ระหว่างผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน ที่มีต่อระดับปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนขนาดเล็ก โดยทดสอบค่า t (t -test แบบ Independent) ทั้งโดยรวมและรายด้าน

4.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 วิเคราะห์เนื้อหา เกี่ยวกับข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ปัญหา ที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ความเห็นในลักษณะที่สอดคล้องกัน โดยการจัดกลุ่มความสำคัญของเนื้อหา แจกแจงความถี่ หากำร้อยละ แล้วนำเสนอแบบความเรียง

4.4 การจัดการสนทนาเฉพาะกลุ่ม (Focus Group Discussion) (รวิวรรณ ชินะตระกูล. 2542 : 135 - 136) ซึ่งมีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร โรงเรียน จำนวน 6 คน และครูผู้สอน จำนวน 6 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน ใช้วิธีสุ่มแบบเจาะจงและกำหนดให้มีในทุกอำเภอหรือกิ่งอำเภอ เพื่อให้ได้ข้อสนเทศเกี่ยวกับปัญหา ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ปัญหาการบริหารงาน โรงเรียนขนาดเล็ก แล้วนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์ จัดกลุ่มความสำคัญ นำเสนอในรูปแบบความเรียง

5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

5.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach)

5.2 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean ; \bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation ; S.D.)

5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่า t (t - test แบบ Independent)